

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **I. K. K.**, bývajúceho v B.W., proti žalovanému **O. S. B. D. B.**, so sídlom v B., T., o **vydanie bytu a iné**, vedenej na Okresnom súde Bardejov pod sp. zn. 3 C 42/2009, o dovolaní žalobcu proti uzneseniam Krajského súdu v Prešove z 23. septembra 2009, sp. zn. 3 Co 133/2009 a z 15. apríla 2010, sp. zn. 14 Co 15/2010, rozhodol

t a k t o :

Dovolanie žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove z 15. apríla 2010, sp. zn. 14 Co 15/2010, **o d m i e t a**.

Dovolacie konanie o dovolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove z 23. septembra 2009, sp. zn. 3 Co 133/2009, **z a s t a v u j e**.

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Žalobou podanou 16. marca 2009 na Okresný súd Bardejov sa žalobca domáhal vydania rozhodnutia, ktorým by súd žalovaného zaviazal, aby byt č. X. na X. poschodí v bl. č. X., vchod č. X. na W. ulici v B. vydal a následne previedol na žalobcu a jeho rodinu s tým, že žalovaný je zároveň povinný uzatvoriť so žalobcom zmluvu o nájme, prevádzke a správe B. domu, v ktorom sa tento byt nachádza.

Podaním z 2. apríla 2009 žalobca požiadal o oslobodenie od platenia súdneho poplatku, ktorý mu bol okresným súdom vyrubený vo výške 99,50 Eur z titulu podanej žaloby. Po preskúmaní majetkových a sociálnych pomerov žalobcu Okresný súd Bardejov vydal uznesenie z 28. mája 2009, č.k. 3 C 42/2009-10, ktorým mu oslobodenie od súdnych

poplatkov nepriznal a svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že žalobca je síce osobou s nízkymi príjmami, no dôchodok, ktorý poberá, pokrýva jeho základné potreby a poskytuje mu i priestor na zaplatenie súdneho poplatku v stanovenej výške.

Na odvolanie žalobcu Krajský súd v Prešove rozhodol uznesením z 23. septembra 2009, sp. zn. 3 Co 133/2009, tak, že uznesenie súdu prvého stupňa ako vecne správne potvrdil.

Uznesenie krajského súdu v spojení s uznesením okresného súdu napadol dovolaním podaným 9. novembra 2009 žalobca, ktorý obe rozhodnutia žiadal zrušiť z dôvodu, že v konaní pred odvolacím súdom došlo k vade podľa § 237 písm. f/ O.s.p., v dôsledku ktorej mu bola odňatá možnosť konať pred súdom.

V rámci procesnej prípravy predloženia spisu dovolaciemu súdu Okresný súd Bardejov žalobcu uznesením z 23. novembra 2009, č.k. 3 C 42/2009-18, vyzval na doplnenie dovolania o náležitosti požadované ustanovením § 241 ods. 1 O.s.p. vrátane predloženia plnej moci advokáta, ktorého si dovolateľ zvolí na zastupovanie v konaní pred dovolacím súdom. Na výzvu súdu žalobca reagoval podaním žiadosti o ustanovenie zástupcu súdom, o ktorej Okresný súd Bardejov rozhodol uznesením z 2. februára 2010, č.k. 3 C 42/2009-24, tak, že ju zamietol. V odôvodnení svojho rozhodnutia súd uviedol, že prihliadnuc na predložené listinné dôkazy o výške príjmov a výdavkov žalobcu a jeho manželky dospel k záveru, že u žalobcu neexistujú také majetkové a sociálne pomery, ktoré by odôvodňovali jeho oslobodenie od platenia súdnych poplatkov, a teda ani ustanovenie zástupcu z radov advokátov (§§ 30, 138 O.s.p.).

Na odvolanie žalobcu proti zamietajúcemu uzneseniu súdu prvého stupňa rozhodol Krajský súd v Prešove uznesením z 15. apríla 2010, sp. zn. 14 Co 15/2010, tak, že rozhodnutie ako vecne správne potvrdil.

Proti uvedenému rozhodnutiu odvolacieho súdu (v spojení s rozhodnutím súdu prvého stupňa) sa 20. mája 2010 dovolal žalobca. Obe rozhodnutia označil za nezákonné z dôvodu, že boli vydané v konaní postihnutom vadou podľa § 237 písm. f/ O.s.p., a žiadal ich zrušiť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že obe dovolania podal účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) v zákonom stanovenej lehote (§ 240 ods. 1 O.s.p.) predovšetkým skúmal dovolanie žalobcu z 20. mája 2010 a jeho prípustnosť proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove z 15. apríla 2010, sp. zn. 14 Co 15/2010, ktorým krajský súd potvrdil rozhodnutie súdu prvého stupňa o zamietnutí žiadosti žalobcu o ustanovenie zástupcu z radov advokátov pre dovolacie konanie.

Dovolací súd zistil, že dovolateľ v tomto konaní nie je zastúpený advokátom a ani sám nemá právnické vzdelanie (§ 241 ods. 1 (veta druhá) O.s.p.), no dospel k záveru, že povaha rozhodnutia, proti ktorému dovolanie smeruje, vylučuje, aby v posudzovanej veci bolo možné nedostatok podmienky povinného zastúpenia považovať za prekážku, ktorá by bránila vydaniu rozhodnutia, ktorým sa dovolacie konanie končí. Za situácie, kedy predmetom dovolacieho konania je rozhodnutie, ktorým nebolo vyhovené žiadosti účastníka o ustanovenie zástupcu z radov advokátov (§ 30 O.s.p.), by totiž trvanie na podmienke povinného zastúpenia viedlo k popretiu vlastného cieľa, ktorý účastník podaním žiadosti sledoval a k popretiu zmyslu dovolacieho konania, v ktorom má byť záver, že účastník právo na ustanovenie zástupcu nemá, iba skúmaný. Preto sa dovolací súd v ďalšom zaoberal už len otázkou prípustnosti dovolania v tejto veci.

V prejednávanvej veci rozhodol odvolací súd (§ 236 ods. 1 O.s.p.) uznesením, ktorým potvrdil uznesenie súdu prvého stupňa, preto bolo potrebné podmienky prípustnosti v tomto prípade skúmať podľa § 237 a § 239 O.s.p.

Podľa § 239 O.s.p. dovolanie je tiež prípustné proti uzneseniu odvolacieho súdu, ak odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa (ods. 1 písm. a/) alebo ak odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločností na zaujatie stanoviska, pričom dovolanie nie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa odmietlo odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ (ods. 1 písm. b/). Dovolanie je prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a) odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b) ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c) ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné

(nevykonateľné) na území Slovenskej republiky (§ 239 ods. 2 O.s.p.). Ustanovenia odsekov 1 a 2 neplatia, ak ide o uznesenie o príslušnosti, predbežnom opatrení, poriadkovej pokute, o znalečnom, tlmočnom, o odmietnutí návrhu na zabezpečenie predmetu dôkazu vo veciach týkajúcich sa práva duševného vlastníctva a o trovách konania, ako aj o tých uzneseniach vo veciach upravených Zákonom o rodine, v ktorých sa vo veci samej rozhoduje uznesením (§ 239 ods. 3 O.s.p.).

Vzhľadom k tomu, že žalobca dovolaním napadol uznesenie Krajského súdu v Prešove z 15. apríla 2010, sp. zn. 14 Co 15/2010, ktoré nevykazuje znaky žiadneho z vyššie uvedených uznesení, dovolanie proti tomuto rozhodnutiu podľa § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. prípustné nie je.

So zreteľom na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 O.s.p.) skúmať, či napadnuté rozhodnutie nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z väd uvedených v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p., a tiež vzhľadom na námietku dovolateľa, sa dovolací súd zaoberal aj otázkou, či sa v konaní na súde nižšieho stupňa nevyskytla niektorá z týchto väd, t.j. či v prejednávanej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, nedostatku spôsobilosti účastníka konania, riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo prekážku už prv začatého konania, nepodania návrhu na začatie konania, hoci bol podľa zákona potrebný, prípad odňatia možnosti účastníka konať pred súdom alebo rozhodovania vylúčeným sudcom, či konania pred nesprávne obsadeným súdom. Pokiaľ ide o procesné vady podľa § 237 písm. a/, b/, c/, d/, e/ a g/ O.s.p., ktoré dovolateľ ani nenamietal, tieto v dovolacom konaní nevyšli najavo, preto prípustnosť dovolania z týchto ustanovení nemožno vyvodit'. V súvislosti s procesnou vadou podľa § 237 písm. f/ O.s.p. dovolací súd zistil, že dovolateľ síce túto vadu v konaní uplatnil, no bližšie nešpecifikoval, v čom spočíva. Z obsahu dovolania je možné vyvodit', že dovolateľ namieta nesprávne posúdenie veci súdmi v otázke splnenia podmienok pre ustanovenie zástupcu z radov advokátov. Správnosťou rozhodnutia odvolacieho súdu z hľadiska právneho posúdenia veci by sa však dovolací súd mohol zaoberať, len ak by dovolanie bolo prípustné, nakoľko tento dovolací dôvod (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), ak by aj bol daný, prípustnosť dovolania nezakladá.

Keďže prípustnosť dovolania nemožno vyvodit' z ustanovenia § 239 O.s.p. ani z § 237 O.s.p., dovolací súd dovolanie žalobcu z 20. mája 2010 ako podané proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné, odmietol (§ 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. v spojení s § 243b ods. 5).

V nadväznosti na tento výrok dovolací súd skúmal, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať vo veci dovolania podaného 9. novembra 2009 proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove z 23. septembra 2009, sp. zn. 3 Co 133/2009, v dovolacom konaní sp. zn. 4 Cdo 154/2010, a zistil, že v tomto konaní nie je splnená podmienka povinného zastúpenia kvalifikovaným zástupcom.

Podľa § 241 ods. 1 (veta druhá) O.s.p. dovolateľ musí byť zastúpený advokátom, pokiaľ nemá právnické vzdelanie buď sám, alebo jeho zamestnanec (člen), ktorý za neho koná.

Dovolateľ v dovolacom konaní nepreukázal, že má právnické vzdelanie a pri podaní dovolania nebol zastúpený advokátom. Jeho žiadosti o ustanovenie zástupcu z radov advokátov nebolo vyhovené. Do rozhodnutia vo veci dovolacím súdom plnomocenstvo advokátovi na zastupovanie v dovolacom konaní nepredložil a nedostatok tejto podmienky dovolacieho konania neodstránil. Dovolací súd preto dovolacie konanie proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove z 23. septembra 2009, sp. zn. 3 Co 133/2009, vedené pod sp. zn. 4 Cdo 154/2010 zastavil podľa § 104 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 243c O.s.p.

O náhrade trov dovolacieho konania dovolací súd rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm.c/ O.s.p. (s použitím analógie) v spojení s § 243b ods. 4 O.s.p., keď neboli dané dôvody pre použitie § 146 ods. 2 O.s.p., pretože žalovanému v súvislosti s dovolacím konaním žiadne trovy nevznikli.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 28. júla 2010

JUDr. Eva Sakálová, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová